

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА навчальної дисципліни

Туристичне країнознавство (Україна)

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм
(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм і рекреація"
(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Туристичне країнознавство (Україна)** складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм», уведеної наказом по університету №118 від 03.04.2023 р., (спеціальність 242 «Туризм і рекреація», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»).

Розробник: проф. ***Кілінська Клавдія Йосифівна***, професор кафедри географії та менеджменту туризму, д.геогр.н.

Погоджено

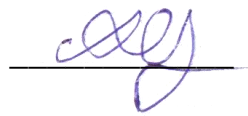
з гарантом ОП «Міжнародний туризм»

Тетяна СКУТАР

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

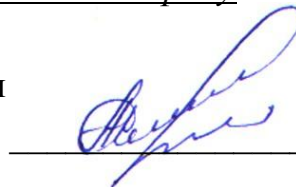
Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

© Чернівецький національний
університет, 2024 рік
© Кілінська К.Й., Смик О.С., 2024
рік

1. Мета навчальної дисципліни полягає у забезпеченні майбутнього фахівця з туризму теоретичними знаннями і практичними навичками у сфері

туристичного країнознавства, знанням наявних туристичних ресурсів України в цілому та окремих її регіонів, визначенні можливостей їх використання в туризмі; вивченні різноманітних складових туристичних ресурсів України для створення конкурентоспроможного національного турпродукту; формуванні знань про об'єкти пізнавального, оздоровчого та спортивного туризму різних регіонів України, їх туристичний потенціал і перспективи реалізації.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення таких навчальних дисциплін: «Фізична і соціально-економічна географія» або «Геодемографія та урбаністика», «Туристичне країнознавство (Європа)», «Туристичне країнознавство (Азія)», «Туристичне країнознавство (Африка, Австралія та Океанія)», «Туристичне країнознавство (Америка)».

2. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

- ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.
- ФК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
- ФК22. Здатність надавати фізико-географічну та соціально-економічну характеристику географічних регіонів і окремих країн світу; надавати туристичну країнознавчу характеристику окремих країн світу та аналізувати їхню туристичну спеціалізацію.

Програмні результати навчання:

- ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.
- ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.
- ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різномуніття.
- ПР33. Знати фізико-географічні та економіко-географічні особливості країн світу, що визначають їхню країнознавчу характеристику та спеціалізацію в міжнародному туризмі. Уміти аналізувати дані про природу, культуру, історію та туристичну інфраструктуру країни як чинники туризму; виявляти їхній вплив на розвиток і спеціалізацію туризму тих або інших туристських регіонів і країн.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Туристичне країнознавство (Україна)</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	5,0	150	3	30	30	-	-	90	-	іспит
Заочна	4	7	5,0	150	3	8	8	-	-	134	-	іспит

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		Л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Сутність основних понять туристично-рекреаційного країнознавства													
<i>Тема 1: Рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та класифікація</i>	8	2	2	-	-	4	11	1	-	-	-	-	10	
<i>Тема 2: Сутність об'єктів природного середовища як рекреаційно-туристичних ресурсів</i>	16	4	4	-	-	8	13	1	-	-	-	-	12	
<i>Тема 3. Рекреаційно-ресурсна сутність об'єктів природно-антропогенного походження</i>	16	4	4	-	-	8	13	1	-	-	-	-	12	
<i>Тема 4: Залучення об'єктів антропогенного походження до рекреаційно-туристичного ресурсокористування</i>	30	4	4	-	-	22	33	1	-	-	-	-	32	
Разом за ЗМ1	70	14	14	-	-	42	70	4	-	-	-	-	66	
	Змістовий модуль 2. Використання рекреаційно-туристичних ресурсів України для потреб рекреації і туризму													
<i>Тема 5: Загальна характеристика природних</i>	12	2	2	-	-	8	15	1	2	-	-	-	12	

рекреаційно-туристичних ресурсів України													
<i>Тема 6:</i> Загальна характеристика природно-антропогенних рекреаційно-туристичних ресурсів України	12	2	2	-	-	8	15	1	2	-	-	12	
<i>Тема 7:</i> Загальна характеристика антропогенних рекреаційно-туристичних ресурсів України	24	4	4	-	-	16	20	2	2	-	-	16	
<i>Разом за 3М2</i>	48	8	8	-	-	32	50	4	6			40	
Змістовий модуль 3. Територіальний огляд рекреаційно-туристичних ресурсів України													
<i>Тема 8:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси півдня України	7,5	2	1,5	-	-	4	9	-	2	-	-	7	
<i>Тема 9:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси заходу України	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7	
<i>Тема 10:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси півночі України	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7	
<i>Тема 11:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси сходу України	8,5	2	2,5	-	-	4	7	-	-	-	-	7	
<i>Разом за 3М3</i>	32	8	8	-	-	16	30	-	2	-	-	28	
<i>Всього годин</i>	150	30	30	-	-	90	150	8	8			134	

3.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Класифікації рекреаційно-туристичних ресурсів (розгляд різних підходів до класифікації РТР)	2	2
2.	Природні об'єкти України як передумови розвитку туризму на певній території (презентації)	4	3
3.	Об'єкти природно-заповідного фонду України для організації туризму (презентації)	4	2,5
4.	4.1 Фортифікаційні споруди України як об'єкти пізнавального туризму (презентації)	1	2,5
	4.2 Замки та палаци України	1	2,5
5.	Дозвіллєві заклади як ресурс розвитку туризму та рекреації (оригінальні музеї)	2	2,5

	(презентації)		
6.	Природні рекреаційно-туристичні ресурси _____ області України (на вибір студента) (презентації)	2	2,5
7.	Національні парки України (на вибір) (презентації)	2	2,5
8.	Антропогенні рекреаційно-туристичні ресурси _____ області України (презентації)	2	2,5
9.	Фестивали в Україні (презентації)	2	2,5
10.	Кримський та Причорноморський рекреаційно-туристичні райони (презентації)	1,5	2,5
11.	Упорядкування каталогу рекреаційно-туристичних ресурсів _____ області (на вибір студента)	2	5
12.	Складання карти рекреаційно-туристичних ресурсів _____ області (на вибір студента)	2	2,5
13.	Захист практичних робіт по рекреаційно-туристичних ресурсах _____ області (на вибір студента) (каталог+карта)	2,5	5
Всього		30	40

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1	Структура рекреаційно-туристичних ресурсів.	4
2.	Клімат як умова розвитку туризму та рекреаційно-туристичний ресурс.	4
3.	Використання водних об'єктів в організації туризму.	4
4.	Поняття про об'єкти природно-заповідного фонду України та їх рекреаційне використання.	4
5.	Використання об'єктів природно-заповідного фонду для організації туризму.	4
6.	Класифікація археологічних ресурсів.	6
7.	Види біосоціальних ресурсів.	4
8.	Класифікація етнокультурних туристичних ресурсів.	4
9.	Види музеїв.	4
10.	Інформаційні рекреаційно-туристичні ресурси.	4
11.	Характеристика водних рекреаційно-туристичних ресурсів України.	4
12.	Біотичні ресурси України: класифікація та використання для потреб туризму.	4
13.	Регіональні ландшафтні парки України.	4
14.	Інші об'єкти природно-антропогенного походження України (дендропарки, гідропарки, зоопарки).	4
15.	Сакральні пам'ятки архітектури в Україні.	4
16.	Біосоціальні рекреаційно-туристичні ресурси України.	4

17.	Події туристичні ресурси в Україні.	4
18.	Етнокультурні ресурси України.	4
19.	Передумови формування суспільно-історичних рекреаційних ресурсів району (півдня, заходу, півночі, сходу України).	16
Всього годин самостійної роботи		90

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до тематичного і підсумкового тестового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- ✓ словесні методи (лекція, розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),
- ✓ практичні заняття (індивідуальні проекти, робота з картографічним матеріалом),
- ✓ наочні методи (презентації, відеоматеріали, майстер-класи тощо),
- ✓ електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні),
- ✓ самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Поточний контроль здійснюється під час лабораторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів та під час захистів лабораторних робіт.

Тестові завдання розроблені до кожної теми і підсумкові (іспит), покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Визнання результатів, здобутих шляхом неформальної освіти:

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня

2019 року)» (протокол №4 від 28 березня 2022 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами **неформальної освіти**:

– робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;

– проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

6. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Засоби оцінювання та форми поточного і підсумкового контролю

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ситуаційні завдання та їх вирішення у групах.

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента під час семінарського заняття);
- захист презентації чи каталога туристичних ресурсів області (за вибором);

- письмова (тестування);

Форма підсумкового контролю: іспит.

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди за умови онлайн-навчання студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час занять (або виставляються в Moodle). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на три змістових модуля, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 передбачає накопичення 25 балів (15 з яких – виконання практичних робіт (презентацій), 10 – тестовий контроль), ЗМ2 – 25 балів (15 – практичні, 10 – тести), ЗМ3 – 20 балів (за виконання практичних робіт), підсумковий модуль – 30 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота					Підсумковий тест (теор.)	Сума
Модуль №1		Модуль №2		Модуль №3		
Теор. (тести)	Практ.	Теор. (тести)	Практ.	Практ.		
10	15	10	10	15	40	100

Політика академічної доброчесності

Поточний та підсумковий контроль передбачає дотримання правил академічної доброчесності відповідно до «Етичного кодексу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/xel1ulcg/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>) та «Правил академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/fdud03f4/pravylya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>). Порушенням академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти вважається списування. Згідно з частиною 6 статті 42 Закону України «Про освіту»: «За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник /Н.О. Алешугіна, О.В.

- Барановська, М.О. Барановський, О.О. Зеленська, І.В. Смаль, І.М. Філоненко. – Ніжин: ФОП Лук'яненко ТПК «Орхідея», 2015. – 492 с.
2. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України [Навч. посіб.] / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І.Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.
  3. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навч. посіб. / О. О. Бейдик. - К.: Альтерпрес, 2009. - 400 с.

Додаткова література

1. Панкова Е.В. Туристичне краєзнавство [навч. посіб.]. – К.: Альтерпрес, 2003. – 351 с.
2. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / Ін-т регіон. дослідж. НАН України. – Л., 1997. – 259 с.
3. Кузик, С. П. Географія туризму: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. П. Кузик. - К.: Знання, 2011. – 271 с.
4. Рутинський М. Географія туризму України: навч.-метод. посіб. / М. Рутинський. – М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т. ім. І. Франка. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 160 с.